

A

PÉCSEGYHÁZMEGYEI

ALAPITVÁNYOK

KEZELÉSÉRE VONATKOZÓ

ALAPSZABÁLYOK

ÉS

ÜGYREND.

PÉCSETT,

NYOMTOTT TAIZS JÓZSEFNÉL 1894.

A

PÉCSEGYHÁZMEGYEI
ALAPITVÁNYOK

KEZELÉSÉRE VONATKOZÓ

ALAPSZABÁLYOK

ÉS

ÜGYREND.

PÉCSETT,

NYOMTOTT TAIKS JÓZSEFNÉL 1894.

A PÉCSEGYHÁZMEGYEI

alapítványok kezelésére vonatkozó

ALAPSZABÁLYOK ÉS ÜGYREND

I. ALAPSZABÁLYOK.

1. §.

A pécsesyházmegyei alapítványok a székeskáptalan gondviselésére bizva, egy központi pénztárban, mely »Pécsesyházmegyei alapítványi hivatal« elnevezéssel bir, együttesen kezeltetnek.

2. §.

A hivatal pecsétje e felirattal bir: »Pécsesyházmegyei alapítványi hivatal.«

3. §.

A felelősség minden egyes esetben első sorban a gondozó kanonokot és a vele működő hivatalnokokat, másodsorban pedig a gondviselő káptalant terheli.

4. §.

A főfelügyeleti jog a megyei püspöki hatóságot illeti meg.

5. §.

Az alapítványok az egyházmegye tulajdonát képezvén, a hivatalos helyiséget az egyházmegye rendelke-

zésére álló épületek közül a káptalan meghallgatásával a megyés püspök jelöli ki.

Ennek berendezésével kapcsolatos kiadásokat a kezelési pénztár (19. §.) viseli.

6. §.

A pénztár gondozását teljesítik a káptalan tagjai és a tiszviselők, kivéve a nagyprépostot és a püspöki helynököket.

7. §.

A számadások megvizsgálására a káptalan kebeléből évenként 2 tagot választ.

8. §.

A pécsegyházmegyei alapítványi hivatal tiszviselői: az ügyész, egy főkönyvelő, egy könyvelő és egy másodkönyvelő, kik a káptalan előterjesztésére a püspök által nevezetnek ki.

9. §.

A tiszviselők fizetését és lakpénzét, a szolga bérét és az ezekkel összefüggő javításokat, valamint a számvevő tiszteletdíjait a káptalan állapítja meg, fentartva a megyés püspök jóváhagyását.

A már megállapított fizetés vagy bérösszeg lejjebb nem szállítható.

10. §.

Rendszeresítettik ezenkívül egy számvevői állomás a könyvelők munkájának bírálatára, továbbá egy hivataloszolgai állomás. Mindkettőnek betöltése a káptalan jogkörébe esik.

11. §.

A fizetések havi előleges részletekben adatnak ki; kivéven a számvevői tiszteletdíjat, mely csak az »Ügyrend« (F.) értelmében teljesített bírálat beterjesztése után válik esedékessé.

12. §.

A kölcsön elhelyezése, a tőke felmondása és minden csak kevésbé lényeges ügy a káptalan határozata szerint történik.

13. §.

Hivatalos órákul minden hétnek szerdai és szombati napjának, vagy ha ezek valamelyikére ünnep esnék az ezt követő köznapnak délelőtti 10—12 órai állapítatnak meg. Ezen idő alatt fogadtatnak el a befizetések, eszközöztetnek a kifizetések.

14. §.

Az alapítványokra vonatkozó ügyek a káptalan alapítványi ülésében intéztetnek el, a melyben az ügyésznek okvetlen és szükség esetében a főkönyvelőnek is jelen kell lenni.

Elnök a nagyprépost, akadályoztatása esetén pedig a jelenlévők közül a rangra nézve legidősebb kanonok.

Az ülés határozatképességéhez megkívántatik a gondozó kanonokon kívül még legalább 2 kanonok jelenléte.

15. §.

Az együttes kezelés mellett az egyes alapítványi alapok, címek tőkái, kamatai, szaporodása vagy apadása évenként külön is kimutatandó.

A megyei papságot közvetlenül érdeklő számadá-

sok évenként kinyomatnak, köröztetésöket az egyházmegyei hatóság eszközölvén.

16. §.

Az alapítványi hivatalt hatóságok előtt és harmadik személylyel szemben a nagyprépost képviseli és az ügyész által fogalmazott perenkivüli hivatalos leveleket a gondozó kanonokkal együtt aláírja.

17. §.

A kamatláb mindenkor az országos pénzvizonyok figyelembe vételével a káptalan által határozatlik meg.

A kamatok félévenként utólagosan fizetendők.

A kamatok, ha a kölcsön a hó első felében fizetetik ki, a hó elsejétől, ha a hó második felében fizetetik ki, a hó 15-étől számíttatnak.

Attól, ki a kamatfizetéssel a lejárat napon túl 15 napnál tovább késik, a lejárat napjától számított 7% késedelmi kamat követelendő.

A kölcsön tőkék általában 3 havi előleges felmondás után fizethetők vissza.

Azonban részletfizetések eszközölhetők még pedig:

- a) 5—50 frtig kamatmegtérítés nélkül,
- b) 50—100 frtig 45 napi kamatmegtérítés mellett,
- c) 100 frtot meghaladó tőkevisszafizetések után felmondás mellőzésével 3 havi kamat térítendő meg. Felmondás esetében a hivatal pontosan meghatározza és közli adóssal a visszafizetés határnapját, ki erről elismervényt állít ki. Ha e záros fizetési határnap be nem tartatik, a felmondás hatályát veszti és a tőkevisszafizetés úgy tekintetik, mintha felmondás nem történt volna.

18. §.

Kölcsönös megállapodás mellett 500 frttól kezdve tőkekamat törlesztésre is adatnak kölcsönök.

A törlesztési részlet százalékát a kölcsönkérő maga állapíthatja meg, mely azonban $\frac{1}{2}$ %-nál kevesebb nem lehet.

19. §.

A kezelési pénztárba helyeztetik el a késedelmi kamatokon és egyéb jövedelmeken kívül a magánosoknál jel- vagy kézizálogra elhelyezett tőkék kamatainak azon része is, mely az alapok kamatköveteléseinek levonása után, mint fölösleg megmarad.

A kezelési pénztár fedezi az együttes kezelés költségeit, u. m. az irodai költségeket, a postakiadást és az ügyész utiköltségeit; ebből nyerik fizetésöket a tisztviselők, tiszteletdíjját a számvető és bérét a szolgálja.

Végre ezen pénztárból pótoltatnak a már elhelyezett és ezentul elhelyezendő tőkék és kamataik, ha minden elővigyázat és szigorúság mellett végleg elvesznének.

20. §.

A pécsegyházmegyei alapítványi hivatal által fizetendő kamatok százalékát a kamatviszonyokra való tekintettel, a káptalan minden alapra, egyenlő módon állapítja meg.

E szabály alól csak a lyceumi pénztár képez kivételt, melynek céljaira mindenkor a pécsegyházmegyei hivatal által szedett általános kamatláb szerint járó egész kamatösszeg, minden kezelési díj levonása nélkül szolgáltatik ki.

A levéltárban őrzött értékpapírok után azon egész

kamatot adja ki a jogosultaknak, mely a szelvénybevéltási díj és az adó levonása után betoly.

21. §.

A káptalan az alapítványokból kölcsönt ad:

1) ingatlanokra első helyre, az értéknek egyharmadáig.

Szállók és malmok csak mellézálogul fogadtatnak el;

2) oly értékpapirokra, melyeket az osztrák-magyar bank kölcsönképes értékpapiroknak jelent ki.

22. §.

A káptalan által megszavazott kölcsönt csak akkor kaphatja meg a kölcsönvevő, ha a bekebelezési kérvény felzetét és az épületeknek tűzkár elleni biztosításáról szóló kötvényt az alapítványi ügyész avagy helyettese (kiért az ügyész szavatol) jelenlétében a gondozó kanonoknak átadja.

23. §.

A kifizetések utalvány alapján történnek.

A rendes évi járadékokon kívül — az alapítványi főpénztár, az egyházmegyei, az aggpapi, a papnöveldei pénztár, kegyuratlan plébániák és a megtértek pénztárából az egyházmegyei hatóság utalványoz.

A székesegyházi pénztárból csakis a székesegyház céljaira, vagy a székesegyházi uradalom szükségleteire történhetik a káptalan meghallgatásával kiutalványozás; ha a kiutalványozott összeg az 500 frtot meghaladja, a kiutalványozás a káptalan által a püspök elé terjesztik jóváhagyás végett. 500 frtig utalványozni jogosult a káptalan, 300 frtig az örkanonok, mint a templom-vagyon kezelője.

Ha a székesegyház belfelszereléséről van szó, a szerelvény szükségessége, költsége, stb. iránt az örkanonok a káptalan utján a püspöknek előzetes előterjesztést tesz és e költség kiutalványozását, ha az 300 frtnál csekélyebb is, kéri.

Az asthenaem pénztárból, az alapító végrendeleti kivágághoz képest a Szentszék utalványoz.

A kezelési alpból és a káptalani kisebb pénztárból a káptalan utalványoz.

Az ösztöndíjak az alapítványlevelek értelmében adatnak ki.

II. ÜGYREND.

A)

Az alapítványi vagyon elhelyezése.

Az értékpapírok és takarékpénztári könyvecskék, az alapítványok javára eddig már kiállított és ezentul kiállítandó kötvények, a hivatal helyiségében levő éghetlen szekrényben helyeztetnek el, melynek kulcsa a gondozó kanonoknál van; ennek jogköréhez tartozik az ezek tekintetében épen szükséges hivatalos intézkedés, mint az új okmányok elhelyezése, vagy a régieknek bármely hivatalos célra való kiszolgáltatása.

A pénzüsszegek a hivatalos helyiségben másik éghetlen szekrényben őriztetnek.

B)

A gondozó kanonokok.

1. A gondozó kanonokok havonként váltják fel egymást a gondozásban.

Ugyanekkor a napló lezárása mellett a pénztár és kötvényszekrény kulcsait átadják a következőnek;

2. a hivataloskodó gondozó kanonok sajátkezüleg vezeti a pénztári naplót és ezt mindenkor zár alatt tartja.

Számvizsgálatkor e naplónak egyeznie kell azon könyvekkel, melyeket a könyvelő vezet.

3. A megyés püspökhöz, a szent székhez és a káptalanhoz intézett jelentéseket előzetesen átvizsgálja és ő írja alá.

4. Azon éghetlen szekrények főzárkulcsait, melyekben a pénz és a köteleveket tartják, a hivataloskodó gondozó kanonok őrzi.

5. Minden folyamodványt és iratot, mely az alapítványokra vonatkozik, a gondozó kanonok fogad el és terjeszti a káptalan elé.

6. A be- és kifizetések a gondozó kanonok jelenlétében történnek, ki a befizetéseket igazoló könyvecskéket aláírja.

c)

Az ügyész.

1. Az összes levelezést végzi. Jelen van a káptalan e nemű tanácsülésén, valamint szerdán és szombaton az alapítványi hivatalban. Ha a hivataloskodó kanonok bármikor hivatja, megjelen.

2. A folyamodványokat és telekkönyvi kivonatokat átvizsgálja és felelőség mellett lelkiismeretes véleményt ad írásban, mely az iratoknál megőrzendő.

3. A megszavazott jelzalog és értékpapír kölcsönökre vonatkozó okiratokat ő készíti, megengedtetvén neki, miszerint ezen munkálataiért a feleltől a követ-

kező meghatározott díjakat beszedhesse a törvénytábla bélyeg szükségleteken kívül és pedig:

100 frton felül	200 frtig	4 frtot.
200 „ „	400 „ „	5 „
400 „ „	600 „ „	6 „
600 „ „	800 „ „	7 „
800 „ „	1000 „ „	8 „
1000 „ „	2000 „ „	10 „
2000 „ „	5000 „ „	12 „
5000 „ „	10000 „ „	15 „

Ezentúl minden 5—5 ezerforint után még 5 forintot.

Ezen ügyvédi díjak a kölcsönösszeg kifizetése alkalmával levonatnak, megjegyeztetvén, hogy midőn a bekebelezendő kölcsönt oly szolgálat, vagy kiskorúság előzi meg, melynek törlése a kölcsön bekebelezésével együtt eszközölhető, ezek törlése ép úgy mint más törlési engedélyek kiállítása, a bélyegeken kívül a félre nézve ingyen teljesítettik.

A kölcsönök visszafizetésekor a törlés eszközléséért a bélyegeken kívül 3 forint munkadíja jár. Ugyanezen díja jár más pénztézetek által konvertált kölcsönökről kiállított törlési nyugtáért.

4. Köteletségében áll utána nézni, hogy a jelzalog időközben a kölcsön megszavazásától a kifizetéseiig újabb terhelhetést nem szenvedett-e.

5. A tőkék és kamatok behajtását a könyvelőtől vett kimutatások alapján késedelem nélkül eszközli.

6. Behajtás végett átvett kötvényekről térítvényeket tartozik kiállítani és a kötvényeket használat után azonnal a pénztárnak visszaszolgáltatni.

7. Jelen van a pénztárnál, midőn a kölcsönvevő felveszi a kölcsönösszeget.

8. Az alapítványi ülésekről jegyzőkönyvet vezet, s ezt a gondozókanonok által hitelesítetteti.

9. Értesíti a feleket a megszavazott kölcsönről, kik azt egy hó leforgása alatt felvenni tartoznak. Egy hó után a kölcsön máshova fordítható; kivéven azon esetet, ha a fél igazolja, hogy a késedelmezést az ügy előleges rendezése okozza.

10. Általában minden ügyben, mely az alapítványi hivatal kezelése alatt álló alapítványokra vonatkozik, a káptalan megbízásából eljár. Oly bírói árveréseknél, melyeknél a pécsegyházmegyei alapítványi hivatal követelemével érdekelve van, nemcsak fel van jogositva, de hivatalos kötelességében is áll a hivatal nevében jogérvényesen árverezni.

11. Ha az alapítványi hivatal ügyeiben utazik, költségei és ezen külön fáradozása fejében naponként 10 forinntal díjaztatik; azonfelül vasut (II. osztály) gőzhajó (I. osztály), vagy kocsira tett kiadásai a költségjegyzék bemutatása után a kezelési pénztárból pótoltatnak. Az utazás szükségességét a káptalan ítéli meg, mely az ügyészt kiküldi.

12. Az alapítványok érdekében indított pereknél, ha a perköltségek a felektől be nem hajthatók, a bélyegkiadásokon kívül más írásbeli költséget az alapítványi hivatalnak nem számíthat fel. Ellenben feltétlenül megtérítve lesznek az általa előlegezett pósta- és távirtdíjak; valamint minden év elején 100 forintot nyer irodai átalány címén.

13. Az alapítványi kiadások fedezésére negyedévenként 100 forint előleget nyer, melyről rendes könyvet vezet még pedig aként, hogy az elszámolás bármikor, akadály nélkül megtörténhessék.

A rendes elszámolásnak azonban minden évnegyed lejártával kell megtörténnie, melynek felülvizsgálása után lesz a különbözet kiegyenlítve.

14. A bírói uton befolyt és az alapítványi hivatalt illető pénzüsszegek haladéktalanul az intézet pénztárában helyezendők el, akkor is, ha a fizetés csak részletekben történék.

15. Akadályoztatása vagy betegsége esetén; minden hivatalos teendőjénél helyettesíti magát; de helyetteséért szavatol.

D)

A főkönyvelő.

1. Mindennap tartozik megjelenni a hivatal helyiségeiben.

2. Vezetí az alapítványi tőke- és letéti főkönyvet; végzi az alapítványok pénztári ügykezeléséhez tartozó levelezést; felosztja a könyvelő-személyzet közt a könyvelői és egyéb hivatalos teendőket; kiadmányozza a könyvelő személyzet által készített hivatalos értesítéseket vagy felszólításokat; az évi zárszámadást elkészíti.

3. Örököl az alapítványi hivatal ingóságaira, azokról leltárt vezet. Leltári és egyéb tárgyak beszerzésére vonatkozólag javaslatot terjeszt a káptalan elé.

4. A gondozó kanonok jelenlétében a pénzbevétel és kiadást saját felelősségére teljesíti és őrzi a pénztár ellenzárának kulcsait.

5. Szerkeszti a törlesztési kölcsönök terveit, melyért neki a kölcsönvevő által a kölcsön $\frac{1}{4}\%$ -a fizetendő; mégis akép, hogy ezen díj 2 forintnál kevesebb, 10 forintnál több nem lehet.

6. Az irattárt rendezi, rendben tartja; az adósok névsorát készíti; az évi járadékot élvezőket nyilvántartja.

7. Köteles az adósok kamatfizetési határnapjait nyilvántartani; a késedelmes fizetőket 30 nap múlva meginteni és ennek eredménytelensége esetén egy negyed év múlva az ügyésznek beperelés céljára kimutatni.

8. Nyilvántartja a főkönyvben a tüzkár ellen való biztosítást.

9. Tartozik 4000 Korona ovadékot, akár kellő biztosítékot nyújtó ingatlanban, akár készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban letenni; vagy végre elfogadható kezes által nyújtani.

E)

A könyvelő és másod könyvelő.

1. Mindenben a főkönyvelőnek segítőknek, azt akadályoztatása vagy betegsége esetében helyettesítik.

2. Más pénzügyintézetek által konvertálandó kölcsönökről kiállított számlákért, a számlakiállító könyvelőnek 50 kr. díj jár.

3. Felveszik és eszközlik a tüzkár elleni biztosítást.

4. Kötelesek egyenként 2—2000 Korona ovadékot, akár kellő biztosítékot nyújtó ingatlanban, akár készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban letenni, vagy végre elfogadható kezes által nyújtani.

F)

A számvevő.

1. A számvevő kötelessége az évi lezárt számadásokat, valamint az egész évi könyvelői ügykezelést ké-

sedelem nélkül átvizsgálni és észrevételeit írásba foglalva a számvizsgáló kanonokoknak beterjeszteni, kiknek az általuk eszközzendő felülvizsgálatnál segédkezik.

2. Köteles az ügyésznek a nyert előlegről negyedévenként beterjesztendő elszámolását megvizsgálni és jelentését a hivataloskodó gondozó-kanonoknak beterjeszteni.

G)

Általános kötelező szabályok.

1. Minden tisztviselő minden tényeért és mulasztásáért felelős.

2. Egy tisztviselőnek sem szabad a hivatalból bejelentés nélkül elmaradni, mely tekintetben a könyvelő személyzet mindenekelőtt a főkönyvelő távozási engedélyét köteles beszerezni és csak ennek felmutatása mellett kérhet szabadságot.

A főkönyvelő a távozási engedély megtagadását köteles írásban indokolni.

Nyolcz napi szabadság elnyerése végett a hivataloskodó gondozó kanonokhoz, hosszabb időre terjedő szabadságért a káptalanhoz kell fordulni.

3. Felebbvalótól nyert megbízás ellenmondás nélkül teljesítendő.

4. A tisztviselők nem csak jogosultak, de kötelességük is oly tudomásukra jutott eseményeket, vagy viaszonyokat, melyek az alapítványoknak, vagy a hivatalnak esetleg kárt okozhatnának, a hivataloskodó gondozó kanonoknak tudomására hozni.

5. A hivatalos titok megőrzése minden tisztviselőnek állásával kapcsolatos kötelessége.

6. A főkönyvelő, könyvelő, másodkönyvelő és számvivőnek tiltva van hivatalos munkálatokat haza vinni vagy azokat más idegen és nem tisztviselő társa által elkészíttetni.

7. Jelen »Ügyrend« szabványainak megszegése fegyelmi vétséget képez, mely

- első izben : szóbeli dorgálást,
- másod „ írásbeli dorgálást és
- harmad „ elbocsájtást

von maga után.

8. A fegyelmi hatalmat a káptalan gyakorolja, melynek határozata ellen fellebbezés engedtetik a megyés püspökhöz.

H)

Nyugdíj és nyugdíjalap.

1. A tisztviselők és szolga 40 évi hű és kifo-gástalan szolgálatuk után nyugdíjt nyernek, még pedig: 40 évi szolgálat után az egész fizetést; és pedig a tisztviselők a nyugdíj alapjául beszámítható fizetésnek (lakbér nem számítható be) 10 szolgálati év után 40%-át, 10 évet meghaladó beszámítható szolgálat után minden további év 2—2%-át.

2. Özvegyeik, férjeik fizetése után 600 frt erejéig ennek 50%-át, 600 frtot meghaladó rész után pedig 20%-ot kapnak özvegyi nyugdíj fejében.

A szolga nyugdíja ép úgy számítandó, mint a tisztviselőké. — A szolgának özvegye férje fizetésének felére tarthat számot.

3. Hogy a nyugdíjak egész terhe ne érje a kezelési pénztárt, nyugdíjalap alkottatik, melyre a tiszt-

viselők fizetéséből és a szolga béréből évenkénti 5 százaléknak vonandó le, illetve tartandó vissza.

4. Ezen nyugdíjalap külön kezeletik és az abba befolyt összegek a többi alapítványi pénzekkel egyetemben és egyenlően gyümölcsözésre elhelyeztetnek és az eként befolyandó kamatok tőkésíttetnek.

5. Nyugdíj fizetése esetében: első sorban a nyugdíjalap kamatai fordítatnak e célra és a netáni hiány a kezelési pénztárból fedeztetik.

Ha ez alap idővel oly tökévé emelkedik, hogy kamatjövedelme önmagában elegendő a nyugdíjak fizetésére, akkor a kezelési pénztár a nyugdíjfizetési kötelezettségen alul felszabadul.

6. Megszűnik a nyugdíjigény:

a) hűtlenség következtében hivatalbóli vagy szolgálatbóli elmozdítás esetében;

b) önkéntes lemondás és más, akár köz- akár magánhivatalba vagy szolgálatba lépés esetében; és pedig még azon esetben is, ha már tetteleg nyugdíjazva volt az illető.

Megjegyeztetik, hogy a fizetésből levont és a nyugdíjalapba tényleg befizetett összeg minden körülmények közt a nyugdíjalap tulajdona marad.

III. ZÁRHATÁROZATOK.

1. Ezen alapszabályok és ügyrend életbeléptével az összes régebbi szabályok hatályon kívül helyeztetnek, azon észrevétellel, hogy a mostani 4 tisztviselőre, Hinka László ügyvéd, Mihálffy Árpád főkönyvelő, Kerbolt Ferencz könyvelő és Lechner Gyula másod könyvelőre nézve

az 1885. évi 1332. sz. alatt egyházhatóságilag helybenhagyott alapszabályokban K) nyugdíj és nyugdíjalap alatt előforduló 1—7 pontban foglaltak; és a nevezett ügyvédre vonatkozólag még az 1893. ápril 27-én 1163. sz. alatt hozott püspöki határozat teljes érvényükben fenmaradnak.

2. Ezen alapszabályok és ügyrend 1894. évi július hó 1-ső napján lépnek életbe.

Ezen alapszabályok a káptalan f. é. márczius hó 6-án tartott ülésében felolvasatván helyeseltettek és megerősítés végett a n. m. püspök elé terjesztettek.

Pécsett, 1894. évi márczius hó 6-án.

Pécsi káptalan nevében.

(p. h.)

Troll Ferencz s. k.

trebinjei v. püspök, olvasó kanonok és pécsi várprépost.

972

1894.

Jóváhagyom.

Pécs, 1894. márczius hó 23-án.

(p. h.)

Nándor s. k.

püspök.

A

PÉCSEGYHÁZMEGYEI
ALAPITVÁNYOK

KEZELÉSÉRE VONATKOZÓ

ALAPSZABÁLYOK

ÉS

ÜGYREND.

PÉCSETT,

NYOMATOTT TAIKS JÓZSEFNÉL 1894.